

3. Streit L.G., DuPont T.M. ExpressSun™ herbicide technology in sunflower. Presented at the 18th International Sunflower Conference, Mar del Plata, Argentina, 2012.
4. Sala C.F., Bulos M., Altieri E., Ramos M.L. Genetics and breeding of herbicide tolerance in sunflower. Proc. 18th Int. Sunfl. Conf. Mar del Plata, Argentina. 2012. P. 75–81.

УДК:633.853.49"324":631.526.3/.547

ВАСИЛЬЧЕНКО О.Д., магістрантка
Науковий керівник – **КУМАНСЬКА Ю.О.**, канд. с.-г. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ВПЛИВ ІНЦУХТУ НА ФОРМУВАННЯ КІЛЬКОСТІ СТРУЧКІВ НА ЦЕНТРАЛЬНОМУ СУЦВІТТІ ТА ДОВЖИНИ СТРУЧКА В СОРТОЗРАЗКІВ РІПАКУ ОЗИМОГО

За отриманими результатами досліджень встановлено, що інцухт у першому поколінні впливає на формування досліджуваних ознак і супроводжується депресією, за якої у сортозразків ріпаку озимого зменшується кількість стручків на центральному суцвітті та довжина стручка, порівняно з відкритим цвітінням.

Ключові слова: сортозразок, ріпак озимий, кількість стручків на центральному суцвітті, довжина стручка, селекція.

Ріпак озимий є важливою і перспективною олійною культурою. Збільшення посівів ріпаку озимого впродовж останніх десятиріч як у світі, так і в Україні зумовлено його селекційно-генетичним поліпшенням. Виведення нових високопродуктивних сортів та гібридів ріпаку є основним завданням у селекції культури.

Створення гетерозисних гібридів ріпаку базується на використанні фізіологічної спорофітної самонесумісності або цитоплазматичної чоловічої стерильності, для цього необхідно мати колекції гомозиготних стерильних ліній та відновлювачів фертильності. В селекції капустияних культур широко розповсюджено використання ефекту гетерозису за першим напрямом, а саме, за використання самонесумісних ліній. Самонесумісні гомозиготні лінії досить часто отримують за допомогою інцухту [1, 2, 3].

Інцихт (інбридинг) дає можливість виявити значну різноманітність спадковості виду, сорту. У перших поколіннях обумовлює депресію і складне розщеплення, а також появу різних за ознаками особин, котрі за подальшого самозапилення стають константними і різняться між собою за спадковими ознаками. Тому використання методу інцухту, дозволяє виділити лінії, стабільні за основними цінними ознаками. Використовуючи примусове самозапилення протягом декількох поколінь можна отримати чисті лінії, які будуть мати гени потрібних ознак. Лінії, які отримані методом інцухту стійко зберігають свої властивості впродовж багатьох поколінь [4].

Метою наших досліджень було встановити вплив інцухту на формування кількості стручків на центральному суцвітті та довжини стручка в сортозразків ріпаку озимого.

Інцихт здійснювали шляхом гейтогамії, а саме, на рослині на центральне суцвіття до розкриття бутонів надівали ізолятор.

Насіння, отримане за примусового запилення під ізолятором висівали на суміжних ділянках для порівняння з таким, яке сформувалося на одній і тій же рослині за відкритого цвітіння.

Генотипи досліджуваних зразків ріпаку озимого зреагували неоднаково на формування кількості стручків на центральному суцвітті. Із восьми досліджуваних сортів у трьох зразків (Дембо, Вектра, Ранок Поділля) спостерігається збільшення кількості стручків на центральному суцвітті (на 1,1–2,7 шт.) у рослин першого інцухт-покоління, порівняно з відкритим цвітінням.

Депресію цієї ознаки в рослин (I_1) порівняно з рослинами аутбредного покоління виявлено у сортозразків Чемпіон України – 21,6 шт., порівняно з 27,8 шт.; Анна – 22,0 шт., порівняно з 27,3 шт.; Нельсон – 22,3 шт., порівняно з 28,1 шт.; Соло – 22,7 шт., порівняно з 26,8 шт.; Сенатор люкс – 21,2 шт., порівняно з 24,9 шт.

Порівнюючи рослини за довжиною стручка, що були отримані з насіння, яке сформувалося при вільному запиленні та рослини (I_1), слід відмітити, що генотипи сортозразків ріпаку озимого під впливом інцухту першого покоління зреагували зменшенням формування цієї ознаки.

Особливо чітко проявилася інбредна депресія за довжиною стручка у сортозразків Чемпіон України, Анна, Нельсон. Довжина стручка у першого інцухт-покоління в сорту Чемпіон України становила 6,0 см, порівняно з 7,2 см за відкритого цвітіння, у сорту Анна – 6,4 см, порівняно з 7,5 см та сорту Нельсон – 6,7 см, порівняно з 7,4 см. У решти сортозразків інбредна депресія проявилася менш чітко, але всі досліджувані зразки показали меншу довжину стручка у рослин першого інцухт-покоління, порівняно з рослинами отриманими з аутбредного насіння.

Встановлено, що інцухт у першому поколінні впливає на формування досліджуваних ознак і супроводжується депресією, за якої у різних генотипів ріпаку озимого зменшується кількість стручків на центральному суцвітті та довжина стручка, порівняно з аутбридингом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Івко Ю.О. Вплив інцухту на формування елементів продуктивності у сортозразків ріпаку озимого. Агробіологія. Біла Церква: БНАУ, 2014. Вип. 1 (109). С. 62–66.
2. Кулікова Н.М. Вихідний матеріал редиски для створення гетерозисних гібридів на основі само-несумісності: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. с.-г. наук: 06.01.05. Харків, 2007. 19 с.
3. Ріпак / Гайдаш В.Д. та ін. Івано-Франківськ: Сіверсія, 1998. 224 с.
4. Васильківський С.П., Івко Ю.О. Вплив інбридингу на формування якісних і кількісних показників у різних генотипів озимого ріпаку. Агробіологія. Біла Церква: БНАУ, 2010. Вип. 2(69). С. 68–72.

УДК 635.78-022.53

ПОНОМАРЕНКО С.О., НАЗІН Є.О., ЗАГОРОДНІЙ Д.А., НІКІТАШ Н.Б., здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Науковий керівник – **САБАДИН В.Я.,** канд. с.-г. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ МІКРОЗЕЛЕНІ

Виділено кращі зразки мікрозелені за смаковими якостями та корисними властивостями. Вивчено особливості вирощування мікрогрину та виявлено кращий температурний режим. Ідентифіковано мікрофлору, яка заселяє поверхню насіння та проявляється на паростках рослин.

Ключові слова: мікрозелень, мікрогрін, корисні властивості, температурний режим, насіння, збудники хвороб, перекис водню.

Мода на здорове харчування для бізнесу відкриває сьогодні додаткові можливості. Нові ніші попиту на ринку та у кулінарії відкрило застосування молодих паростків рослин (так званий мікрогрін). Мікрозелень або мікрогрін широко використовують у сучасній фуд-культурі. Кухарі у ресторанах, прикрашаючи свої страви, часто використовують мікрозелень. Мікрогрін додають до салатів, сендвічів, тостів, смузі, а ще до супів. Уже тривалий час фермерські господарства США і Європи займаються вирощуванням мікрозелені. В Україні вона набуває масового поширення лише останніми роками. Проте, мікрозелень – це нова та сучасна культура здорового способу харчування, яка уже впевнено займає свою позицію в дієтології та кулінарії [1–3].

Мініатюрну мікрозелень використовують для здорового харчування людини. Це найкраще джерело вітамінів та мінералів особливо взимку, коли ціна на свіжу зелень висока. Страви з додаванням мікрозелені легко засвоюються, мають добрий смак і містять максимальну кількість корисних для здоров'я людини компонентів. У порівнянні з дорослою рослиною, вміст корисних речовин у мікрозелені в десятки разів більший, а калорійність у кілька разів нижча. Мікрозелень можливо вирощувати в домашніх умовах, це дозволяє значно знизити її собівартість. Знання особливостей росту рослин мікрогрину дозволить відкрити свій бізнес, або вирощувати зелень для власних потреб [4, 5].

Метою дослідження було провести пошук інформації щодо користі для здоров'я людини від вживання мікрозелені та довести її цінність. Вивчити особливості вирощування мікрозелені, виявити кращий температурний режим та способи вирощування. Визначити заселення пліснявими